

Moldova kasvukava pakett

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse Moldova Vabariigi reformi- ja kasvurahastu, COM(2024) 469 ja

Euroopa Komisjoni teatis Moldova kasvukava kohta, COM(2024) 470

Otsuse ettepanek koordineerimiskogule

Kujundada seisukoht

Peavastutaja: Välisministeerium

Kaasvastutaja: Rahandusministeerium.

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev 30.10.2024

KOKi esitamise tähtpäev 06.11.2024

VV esitamise tähtpäev 14.11.2024

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Seisukoha võtmist peab oluliseks peaminister või minister (VVS § 20¹ lg 2);

Sisukokkuvõte

Euroopa Komisjon esitas ettepaneku luua Euroopa Liidu kandidaatriigile Moldova Vabariigile kasvukava suuruses 1,8 miljardit eurot, mille aluseks on reformi- ja kasvurahastu aastateks 2025–2027. Tegemist oleks ELi suurima rahalise toetusega Moldovale alates riigi iseseisvumisest, et hoogustada riigi majandust ja toetada reforme Moldova teel Euroopa Liidu.

Algatus koosneb kahest erinevast dokumendist: Komisjoni teatisega (COM(2024) 470) luuakse Moldova kasvukava ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse ettepanekuga luuakse seda kava toetav reformi – ja kasvurahastu.

2024. aasta mais kiitis Euroopa Liidu nõukogu heaks sarnase uue vahendi ELiga seotud reformide ja majanduskasvu toetamiseks Lääne-Balkani regioonis.

Kas EL algatus reguleerib karistusi või haldustrahve? Ei

Kas nähakse ette uue asutuse loomine (järelevalvelised või muud asutused)?
Ei

Kas lahenduse rakendamine vajab IT-arendusi? Ei

Eesmärgid

Moldova Vabariigi majanduskasvu kava eesmärgiks on hoogustada riigi majandust, tuua Moldovat reformide abil Euroopa Liidule lähemale ja osutada selleks märkimisväärsed finantsabi.

Kava põhineb kolmel sambal:

1) suurendada Moldovale antavat rahalist abi järgmise kolme aasta jooksul reformi- ja kasvurahastu kaudu, lähtudes tulevasesest reformikavast ja Moldovaga arutatud prioriteetsetest investeerimisvajadustest. Investeerimisvajadused hõlmavad taristut, energiapuudust, tervishoidu, Moldova integreerimist ELi rändlustasuvabasse piirkonda ning toetust ettevõtlusele.

2) parandada juurdepääsu Euroopa Liidu ühisturule läbi kavas kirjeldatud meetmete, mida Moldova saab võtta ühisturul osalemiseks viies põhivaldkonnas kohe, kui nõutud standardid on täidetud – kaupade vaba liikumine ja integreerimine tarneahelatesse; kaubanduse ja transpordiühenduste hõlbustamine; integreerumine ELi energiaturuga ja CO₂-heite vähendamine; integreerumine digituruga; juurdepääs ühtsele euromaksete piirkonnale (Single Euro Payments Area ehk SEPA).

3) toetada Moldova põhjalikke sotsiaal-majanduslikke reforme, tuginedes peamistele majanduskasvu soodustavatele teguritele: majanduslik konkurentsivõime, majanduslik vastupanuvõime, sealhulgas taristu ja energeetika, majanduse juhtimine, sotsiaalne kapital ja rohepööre. Reformid meelitavad ligi välisinvesteeringuid, parandavad ettevõtluskeskkonda, toetavad väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, parandavad oskusi ja kvalifikatsioone, tugevdavad kaubandust ja eksporti ning edendavad sellega majanduskasvu ja kiirendavad majanduslikku lähenemist ELile.

Toetused makstakse välja pärast eelnevalt kokku lepitud reformide elluviimist. Kui kasvukava ettepanek on ELis vastu võetud, peab Moldova esitama omapoolse reformikava, milles kirjeldatakse peamisi sotsiaal-majanduslikke reforme lähenemiseks ELile.

Mõju ja sihtrühm

Välissuhted

Moldova pürgib aktiivselt edasi Euroopa Liidu laienemise teel. Venemaa Ukraina-vastase agressiooni ning Moldova vastu suunatud Vene hübriidtegevuste valguses seisab Moldova silmitsi tõsiste väljakutsetega majanduskasvu elavdamisel ja sotsiaalmajanduslike reformidega edasiminekuks vastaval kiirusel. Kasvukava on oluline ja õigeaegne meede muuta konkreetsemaks Euroopa Liidu toetus Moldovale kui ELi kandidaatriigile majandusarengu tugevdamisel ja reformide kiirendamisel. Kasvukava aitab ka paremini integreerida Moldovat Euroopa Liidu ja ühise turuga. Muuhulgas aitab plaan edendada vajalikke reforme õigusriigi ning korruptsioonivastase võitluse osas, sulgeda investeerimislünki infrastruktuuri ja ettevõtlusesse, edendada rohe- ja digipööret ning tõsta tootlikkust, sealhulgas kõrge kasvu potentsiaaliga olulistest sektoritest. Kasvukava võiks aidata Moldova majandusel potentsiaalselt kahekordistada järgmise kümnendi jooksul ning aidata meelitada riiki uusi investeeringuid. See aitab kaasa 5000 uue ettevõtte loomisele ning loob uusi töökohti.